

Szczegółowe wymagania na poszczególne stopnie szkolne z biologii w klasie VII.

Poziom wymagań				
Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady dziedzin biologii • wymienia źródła wiedzy biologicznej • wymienia elementy budowy komórek: roślinnej, zwierzęcej, grzybowej i bakteryjnej • wyjaśnia, czym jest tkanka • wymienia podstawowe rodzaje tkanek zwierzęcych • wymienia warstwy skóry • przedstawia podstawowe funkcje skóry • omawia zasady pielęgnacji skóry wskazując części bierną i czynną aparatu ruchu • wymienia elementy szkieletu osiowego, kończyny i obręczy • omawia cechy fizyczne kości • wskazuje położenie tkanek mięśniowej gładkiej i poprzecznie prążkowanej szkieletowej • wymienia naturalne krzywizny kręgosłupa • opisuje przyczyny powstawania wad postawy i płaskostopia • wymienia produkty spożywcze zawierające białko, węglowodany, tłuszcze, witaminy i sole mineralne • wymienia przykłady witamin rozpuszczalnych w wodzie i w tłuszczach • podaje rolę jednej awitaminy i dwóch soli mineralnych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje cechy organizmów żywych • opisuje cechy organizmów żywych • określa najważniejsze funkcje poszczególnych tkanek zwierzęcych • omawia funkcje skóry i warstwy podskórnej • samodzielnie omawia wykonane doświadczenie wykazujące, że skóra jest narządem zmysłu • omawia zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku oparzeń i odmrożeń skóry • wskazuje na schemacie, rysunku i modelu szkielet osiowy oraz szkielet obręczy i kończyn • wskazuje na schemacie, rysunku i modelu elementy szkieletu osiowego • wskazuje na modelu lub schemacie kości kończyny górnej, kończyny dolnej i obręczy • rozpoznaje rodzaje stawów • omawia na podstawie ilustracji doświadczenie wykazujące skład chemiczny kości • określa funkcje wskazanych mięśni szkieletowych • rozpoznaje przedstawione na ilustracji wady postawy • opisuje urazy kończyn • omawia zasady udzielania pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się właściwymi źródłami wiedzy biologicznej podczas rozwiązywania problemów • wyjaśnia rolę poszczególnych elementów komórki • porównuje budowę różnych komórek • charakteryzuje budowę poszczególnych tkanek zwierzęcych • wykazuje na konkretnych przykładach związek między budową a funkcjami skóry • omawia objawy dolegliwości skóry • wskazuje na związek budowy kości z ich funkcją w organizmie • porównuje budowę kończyny górnej i dolnej • charakteryzuje połączenia kości • omawia znaczenie składników chemicznych kości • wyjaśnia, na czym polega antagonistyczne działanie mięśni • wyjaśnia przyczyny powstawania wad postawy, krzywicy i osteoporozy • wyjaśnia znaczenie składników odżywczych dla organizmu • przedstawia rolę i skutki niedoboru witamin i soli mineralnych • omawia funkcje poszczególnych odcinków 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wybrane dziedziny biologii • omawia budowę i funkcje struktur komórkowych • przyporządkowuje tkanki do narządów i układów narządów • na podstawie opisu wykonuje doświadczenie wykazujące, że skóra jest narządem zmysłu • ocenia wpływ promieni słonecznych na skórę • wyjaśnia związek budowy kości z ich funkcją w organizmie • porównuje budowę poszczególnych odcinków kręgosłupa • wykazuje związek budowy szkieletu kończyn z funkcjami kończyn górnej i dolnej • wykonuje przygotowane doświadczenie wykazujące skład chemiczny kości • przedstawia negatywny wpływ środków dopingujących na zdrowie człowieka • planuje i demonstruje czynności udzielania pierwszej pomocy w przypadku urazów kończyn • wyjaśnia związek między spożywaniem produktów białkowych a prawidłowym wzrostem ciała • analizuje skutki niedoboru 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje i krytycznie analizuje informacje różnych źródeł dotyczące różnych dziedzin biologii • wykonuje przestrzenny model komórki z dowolnego materiału • analizuje związek między budową a funkcją poszczególnych tkanek zwierzęcych • wyszukuje odpowiednie informacje i planuje doświadczenie wykazujące, że skóra jest narządem zmysłu • wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat chorób, profilaktyki i pielęgnacji skóry młodzieńczej do projektu edukacyjnego • klasyfikuje podane kości pod względem kształtów • klasyfikuje podane kości pod względem kształtów • planuje i samodzielnie wykonuje doświadczenie wykazujące skład chemiczny kości • na przykładzie własnego organizmu analizuje współdziałanie mięśni, ścięgien, kości i stawów w wykonywaniu ruchów • wyszukuje i prezentuje ćwiczenia zapobiegające deformacjom kręgosłupa • analizuje zależność między rodzajami spożywanych pokarmów a

<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega trawienie pokarmów • wymienia rodzaje zębów u człowieka • wymienia odcinki przewodu pokarmowego człowieka • określa zasady zdrowego żywienia • wymienia zasady profilaktyki chorób układu pokarmowego • podaje nazwy elementów morfotycznych krwi • wymienia grupy krwi • z pomocą nauczyciela omawia na podstawie ilustracji mały i duży obieg krwi lokalizuje położenie serca we własnym ciele • wymienia elementy budowy serca • omawia pierwszą pomoc w wypadku krwawień i krwotoków • wymienia cechy układu limfatycznego • wymienia rodzaje odporności • wymienia czynniki mogące wywołać alergię • rozpoznaje na ilustracji narządy układu oddechowego demonstruje na sobie mechanizm wdechu • i wydechu definiuje mitochondrium jako miejsce oddychania komórkowego • wymienia czynniki wpływające na prawidłowe funkcjonowanie układu oddechowego • wymienia narządy układu wydalniczego • wymienia zasady higieny układu wydalniczego • wskazuje na ilustracji położenie najważniejszych gruczołów dokrewnych 	<p>w przypadku urazów kończyn</p> <ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje składniki odżywcze na budulcowe i energetyczne • wymienia skutki niedoboru witamin i soli mineralnych • wskazuje odcinki przewodu pokarmowego na planszy lub modelu • wskazuje grupy pokarmów w piramidzie zdrowego żywienia • omawia funkcje krwi • wyjaśnia, co to jest konflikt serologiczny • porównuje budowę i funkcje żył, tętnic oraz naczyń włosowatych • rozpoznaje elementy budowy serca i naczyń krwionośnych na schemacie • wymienia czynniki wpływające korzystnie na funkcjonowanie układu krwionośnego • opisuje budowę układu limfatycznego • definiuje szczepionkę i surowicę • określa przyczynę choroby AIDS • omawia funkcje elementów układu oddechowego • oblicza liczbę wdechów i wydechów przed wysiłkiem fizycznym i po nim • zapisuje słownie równanie reakcji chemicznej ilustrujące utlenianie glukozy • określa sposoby zapobiegania chorobom układu oddechowego • wyjaśnia pojęcia <i>wydalenie</i> i <i>defekacja</i> • wskazuje na zakażenia dróg moczowych i kamicę nerkową jako choroby układu wydalniczego 	<p>przewodu pokarmowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • przewiduje skutki złego odżywiania się • analizuje indeks masy ciała w zależności od stosowanej diety • charakteryzuje elementy morfotyczne krwi • omawia rolę hemoglobiny • przewiduje skutki konfliktu serologicznego • porównuje krwiobieg mały i duży • omawia fazy cyklu pracy serca • wyjaśnia różnicę między ciśnieniem skurczowym a ciśnieniem rozkurczowym krwi • analizuje przyczyny chorób układu krwionośnego • opisuje rolę układu limfatycznego • charakteryzuje rodzaje odporności • określa zasadę działania szczepionki surowicy • wskazuje zasady profilaktyki AIDS • wykazuje związek budowy elementów układu oddechowego z pełnionymi funkcjami • opisuje dyfuzję O_2 i CO_2 zachodzącą w pęcherzykach płucnych • zapisuje za pomocą symboli chemicznych równanie reakcji ilustrujące utlenianie glukozy • wyjaśnia związek między wdychaniem powietrza przez nos a profilaktyką chorób układu oddechowego • omawia na podstawie ilustracji proces powstawania moczu • omawia przyczyny chorób układu wydalniczego 	<p>witamin, makroelementów i mikroelementów w organizmie</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje etapy trawienia pokarmów • w poszczególnych odcinkach przewodu pokarmowego • wykazuje zależność między higieną odżywiania się a chorobami układu pokarmowego • wyjaśnia mechanizm krzepnięcia krwi • wykazuje związek budowy naczyń krwionośnych z pełnionymi • wykazuje rolę zastawek w funkcjonowaniu serca • demonstruje pierwszą pomoc w wypadku krwotoków • rozpoznaje na ilustracji lub schemacie narządy układu limfatycznego • wyjaśnia mechanizm działania odporności swojej • ilustruje przykładami znaczenie transplantologii • odróżnia głośnię i nagłośnię • interpretuje wyniki doświadczenia wykrywającego CO_2 w wydychanym powietrzu • wyjaśnia sposób magazynowania energii w ATP • wykazuje zależność między zanieczyszczeniem środowiska a zachorowalnością na astmę • rozpoznaje na modelu lub materiale świeżym warstwy budujące nerkę • ocenia rolę dializy w ratowaniu życia • omawia znaczenie swojego działania hormonów • uzasadnia związek niedoboru insuliny 	<p>funkcjonowaniem organizmu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje odpowiednie informacje, planuje i wykonuje doświadczenie dotyczące witaminy • uzasadnia konieczność dbałości o zęby • uzasadnia konieczność badań przesiewowych w celu wykrywania wczesnych stadiów raka jelita grubego • analizuje wyniki laboratoryjnego badania krwi • analizuje związek przepływu krwi w naczyniach z wymianą gazową • wyszukuje i prezentuje w dowolnej formie materiały edukacyjne oświaty zdrowotnej na temat chorób społecznych: miażdżycy, nadciśnienia tętniczego i zawałów serca • ocenia znaczenie szczepień • wyszukuje odpowiednie metody i bada pojemność własnych płuc • planuje i wykonuje obserwację wpływu wysiłku fizycznego na częstość oddechów • opisuje zależność między ilością mitochondriów • a zapotrzebowaniem narządów na energię • przeprowadza wywiad w przychodni zdrowia na temat profilaktyki chorób płuc • wykonuje z dowolnego materiału model układu moczowego • analizuje własne wyniki laboratoryjnego badania moczu i na tej podstawie
--	---	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> wymienia skutki nadmiaru i niedoboru hormonu wzrostu wymienia funkcje układu nerwowego wskazuje na ilustracji najważniejsze elementy mózgowia podaje po trzy przykłady odruchów warunkowych i bezwarunkowych wymienia czynniki wywołujące stres omawia znaczenie zmysłów w życiu człowieka rozpoznaje na ilustracji elementy budowy ucha omawia zasady higieny oczu przedstawia rolę zmysłów powonienia, smaki i dotyku wymienia męskie i żeńskie cechy płciowe wymienia kolejne fazy cyklu miesięczkowego wymienia zmiany zachodzące w organizmie kobiety podczas ciąży wymienia etapy życia człowieka wymienia choroby przenoszone drogą płciową wyjaśnia mechanizm termoregulacji u człowieka omawia wpływ trybu życia na stan zdrowia człowieka wymienia skutki zażywania niektórych substancji psychoaktywnych na stan zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie <i>gruczoł dokrewny</i> wyjaśnia pojęcie <i>równowaga hormonalna</i> wyróżnia somatyczny i autonomiczny układ nerwowy omawia na podstawie ilustracji drogę impulsu nerwowego w łuku odruchowym przyporządkowuje wybranym chorobom układu nerwowego charakterystyczne objawy omawia funkcje elementów budowy oka wymienia funkcje poszczególnych elementów ucha rozpoznaje na ilustracji krótkowzroczność i dalekowzroczność wymienia rodzaje kubków smakowych wymienia funkcje męskiego i żeńskiego układu rozrodczego wskazuje w cyklu miesięczkowym dni płodne i niepłodne wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>zapłodnienie</i> określa zmiany rozwojowe u swoich rówieśników przyporządkowuje chorobom źródła zakażenia opisuje, jakie układy narządów mają wpływ na regulację poziomu wody w krwi opisuje zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne wskazuje metody zapobiegania chorobom cywilizacyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie wykonywania badań kontrolnych moczu przyporządkowuje hormony do odpowiednich gruczołów, które je wytwarzają interpretuje skutki nadmiaru i niedoboru hormonów opisuje funkcje układu nerwowego objaśnia na ilustracji budowę mózgowia i rdzenia kręgowego wyjaśnia różnicę między odruchem warunkowym a bezwarunkowym wyjaśnia dodatni i ujemny wpływ stresu na funkcjonowanie organizmu opisuje drogę światła w oku charakteryzuje funkcje poszczególnych elementów ucha charakteryzuje wady wzroku z niewielką pomocą nauczyciela wykonuje doświadczenie dotyczące rozmieszczenia kubków smakowych na języku opisuje funkcje poszczególnych elementów męskiego i żeńskiego układu rozrodczego charakteryzuje pierwszo-, drugo- i trzeciorzędowe żeńskie i męskie cechy płciowe interpretuje ilustracje przebiegu cyklu miesięczkowego charakteryzuje funkcje błon płodowych charakteryzuje wskazane okresy rozwojowe przyporządkowuje chorobom ich charakterystyczne objawy charakteryzuje czynniki wpływające na zdrowie człowieka opisuje wpływ palenia tytoniu i alkoholu na zdrowie 	<p>z cukrzycą</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje funkcje somatycznego i autonomicznego układu nerwowego określa mózgowie jako jednostkę nadrzędną w stosunku do pozostałych części układu nerwowego przedstawia rolę odruchów warunkowych w procesie uczenia się analizuje przyczyny chorób układu nerwowego omawia powstawanie obrazu na siatkówce wyjaśnia mechanizm odbierania i rozpoznawania dźwięków analizuje, w jaki sposób nadmierny hałas może spowodować uszkodzenie słuchu uzasadnia, że skóra jest narządem dotyku uzasadnia, że główka plemnika jest właściwą gametą męską wykazuje związek budowy komórki jajowej z pełnioną przez nią funkcją analizuje rolę ciała żółtego uzasadnia konieczność przestrzegania zasad higieny przez kobiety w ciąży analizuje różnice między przekwitaniem a starością wymienia ryzykowne zachowania seksualne, które mogą prowadzić do zakażenia HIV na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy wykazuje zależność działania poszczególnych układów narządów w organizmie człowieka wykazuje wpływ środowiska na zdrowie 	<p>określa stan zdrowia własnego układu wydalniczego</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje i wykazuje różnice między cukrzycą typu 1 i 2 dowodzi znaczenia odruchów warunkowych i bezwarunkowych w życiu człowieka przeprowadza doświadczenie wykazujące obecność tarczy nerwu wzrokowego w oku wyszukuje informacje na temat źródeł hałasu w swoim miejscu zamieszkania planuje i wykonuje doświadczenie dotyczące rozmieszczenia kubków smakowych na języku analizuje podobieństwa i różnice w budowie męskich i żeńskich układów narządów: rozrodczego i wydalniczego wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat rozwoju prenatalnego tworzy w dowolnej formie prezentację na temat dojrzewania ocenia naturalne i sztuczne metody antykoncepcji analizuje i wykazuje rolę regulacji nerwowo-hormonalnej w utrzymaniu homeostazy wykonuje w dowolnej formie prezentację na temat profilaktyki uzależnień
---	--	--	--	---

